

Briuselis, 2025 m. sausio 27 d.
(OR. en)

5638/25

COHOM 11
COPS 44
CONUN 17
COASI 16
MAMA 24
COAFR 24
DEVGEN 15
CFSP/PESC 160

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2025 m. sausio 27 d.
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2025 m.

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2025 m., kurias Taryba patvirtino 2025 m. sausio 27 d. įvykusiame 4075-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2025 m.

1. **Žmogaus teisės** – ar tai būtų pilietinės, kultūrinės, ekonominės, politinės ar socialinės teisės – yra visuotinės, nedalomos, viena nuo kitos priklausomos ir tarpusavyje susijusios. Jos itin svarbios žmogaus orumui, lygybei, demokratijai, taikai ir darniam vystymuisi. Taika, klestėjimas ir darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas neatsiejami nuo pagarbos teisei valstybei, demokratijai ir visoms žmogaus teisėms. Konfliktai ir smurtas pernelyg dažnai kyla dėl to, kad neleidžiama pasinaudoti žmogaus teisėmis, o istorija parodė, kad mes iš tikrųjų galime apsaugoti savo laisvę tik tuo atveju, jei giname kitų laisvę.
2. Europos Sąjunga dar kartą patvirtina tvirtą įsipareigojimą užtikrinti visuotinę pagarbą žmogaus teisėms, kuriomis gali naudotis visi ir visur, jų visapusišką apsaugą ir užtikrinimą. 2025 m. ES kaip savo išorės veiksmų prioritetą toliau tvirtai rems, gins ir propaguos žmogaus teises ir pasinaudos visomis galimybėmis tarptautiniuose forumuose kovoti su neigiamu nusistatymu žmogaus teisių atžvilgiu.
3. ES toliau laikysis tvirtos pozicijos ir veiks kaip lyderė remiant ir skatinant tarptautinės teisės laikymąsi ir pagarbą žmogaus teisėms, naudodamasi savo vienybe kaip jėga, galinčia daryti įtaką. Suintensyvėjus konfliktams ir padidėjus įtampai, taip pat esant nerimą keliančiai tendencijai nepaisyti tarptautinės teisės, ES dar kartą patvirtina savo tvirtą įsipareigojimą siekti veiksmingo **daugiašališkumo ir taisyklėmis grindžiamos tarptautinės tvarkos**, kurios pagrindas – Jungtinės Tautos – ir kurioje įstatymai ir normos yra stipresni už konfliktus. ES atliks vadovaujamą vaidmenį skatinant tarptautinės sistemos reformą ir įgyvendinant Ateities paktą ir jo priedus, kuriuose dar kartą patvirtinama žmogaus teisių svarba. ES priešinsis bet kokiems mėginimams sėti susiskaidymą arba pakenkti visuotinėms vertybėms ir tarptautinei teisei. ES proaktyviai kartos, kad jos pozicijos grindžiamos visuotinėmis vertybėmis ir tarptautine teise, ir nuosekliai kovos su priešiškais naratyvais.

4. ES toliau **bendradarbiaus su visais pasaulio regionais**, išklausys teisėtus savo partnerių rūpesčius ir stiprins bendradarbiavimą su bendramintėmis šalimis visuose regionuose. Bus ypač svarbu gilinti ir plėsti bendradarbiavimą žmogaus teisių srityje, be kita ko, neapsiribojant tradiciniais bendraminčiais partneriais, ir būti jungiamąja grandimi. 2025 m. planuojamuose surengti aukščiausiojo lygio susitikimuose ES skatins supratimą, bendrus veiksmus ir aljansus žmogaus teisių klausimais tarptautiniuose forumuose ir toliau remis regioninius žmogaus teisių mechanizmus.
5. ES toliau ragins visas valstybes visapusiškai bendradarbiauti su **JT žmogaus teisių sistemos** subjektais, įskaitant Žmogaus teisių tarybą ir jos mechanizmus, Trečiąjį komitetą, sutarčių stebėsenos organus ir JT agentūras, ir užtikrinti konstruktyvų angažavimąsi šioje sistemoje. ES dar kartą patvirtina tvirtai remianti tai, kad Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras veiktų nepriklausomai ir turėdamas pakankamai išteklių, ir toliau remia JT žmogaus teisių sistemos stiprinimą. ES toliau ragins visas valstybes suteikti galimybes JT ir žmogaus teisių stebėsenos mechanizmams besąlygiškai ir netrukdomai patekti į jų teritoriją, teikti kvietimus JT įgaliotiesiems ekspertams ir kitiems JT žmogaus teisių mechanizmams ir palengvinti jų vizitus šalyse. ES palankiai vertina Žmogaus teisių tarybos darbą siekiant užtikrinti jos darbo metodų veiksmingumą ir primena, kad sprendimą dėl jų turi priimti Žmogaus teisių taryba. ES taip pat palankiai vertina tai, kad Žmogaus teisių tarybos ir Trečiojo komiteto biurai geriau koordinuoja tarpusavio veiklą, kad būtų užtikrinta geresnė šių organų darbo sinergija ir išvengta nereikalingo dubliavimosi. Nors šių abiejų institucijų darbo krūvis padidėjo, sprendimai dėl darbo metodų turėtų būti priimami užtikrinant įtraukumą, bendru sutarimu ir atidžiai apsvarsčius.

6. ES toliau naudosis visomis turimomis priemonėmis, įskaitant **ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą**, kad paskatintų pokyčius ir pagerintų žmogaus teisių padėtį visame pasaulyje.
7. ES tebėra įsipareigojusi panaikinti nebaudžiamumą ir užtikrinti **atsakomybę** už visus tarptautinės teisės, įskaitant žmogaus teisių teisę, ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus visame pasaulyje. ES toliau rems pastangas atlikti nepriklausomus žmogaus teisių pažeidimų ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų, įskaitant pažeidimus, kurie gali būti prilyginami tarptautiniams nusikaltimams, tyrimus. ES dar kartą patvirtina tvirtai remianti tarptautinę baudžiamosios justicijos sistemą, visų pirma Tarptautinį baudžiamąjį teismą (TBT), taip pat savo įsipareigojimą laikytis Romos statuto ir išsaugoti TBT nepriklausomumą ir vientisumą. ES toliau smerks išpuolius arba grasinimus, nukreiptus prieš šį teismą, išrinktus pareigūnus, personalą ir su šiuo teismu bendradarbiaujančius asmenis. ES taip pat visapusiškai rems ir prisidės, kad būtų užtikrinta šio teismo ir jo darbuotojų apsauga nuo išorės spaudimo ar grėsmių.

8. Visuose daugiašaliuose forumuose ES toliau tvirtai remia **lygybės darbotvarkę**. ES aktyviai propaguos ir intensyvins pastangas siekiant **lyčių lygybės**, pažangos moterų ir mergaičių visų žmogaus teisių ir visapusiško naudojimosi jomis srityse ir moterų ir mergaičių įgalėjimo, laikydamosi savo tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, užtikrinant lyčių lygybės aspekto integravimą į šalių ir teminius kontekstus. 2025 m. minimos 30-osios Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos metinės, o 69-oji Moterų padėties komisijos sesija suteiks tarptautinei bendruomenei unikalią galimybę dar kartą patvirtinti savo įsipareigojimą užtikrinti lyčių lygybę, galimybę visoms moterims ir mergaitėms visapusiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis ir jų įgalėjimą. 69-ojoje Moterų padėties komisijos sesijoje ES sieks didelių užmojų. Atsižvelgdama į tai, kad stiprėja neigiamas nusistatymas lyčių lygybės atžvilgiu, ES toliau bendradarbiaus su visais partneriais, kad būtų propaguojamos tarptautinės normos ir standartai. ES pabrėš, jog reikia plataus užmojo ir pokyčius skatinančio požiūrio, kad būtų šalinamos pagrindinės lyčių nelygybės, diskriminacijos ir smurto prieš moteris ir mergaites priežastys ir rizikos veiksniai. ES toliau skatins visapusišką lyčių aspekto integravimą į taikos ir saugumo iniciatyvas, be kita ko, įgyvendinant JT ST rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo ir vėlesnes rezoliucijas, stiprinant visapusišką, lygiateisį ir prasmingą moterų ir mergaičių dalyvavimą ir vadovavimą konfliktų prevencijos ir sprendimo procese viso konflikto ciklo metu. ES pasinaudos visomis galimybėmis visuose atitinkamuose forumuose, įskaitant Gyventojų ir vystymosi komisiją, kad galėtų toliau vykdyti šiuos įsipareigojimus.

9. ES kuo didžiausią dėmesį skirs **seksualinio smurto ir smurto dėl lyties** tiek internete, tiek realiame gyvenime, įskaitant seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties konflikto metu, smurtą artimoje aplinkoje ir intymaus partnerio smurtą, vaikų, ankstyvas ir priverstines santuokas, moters lyties organų žalojimą ir kitą žalingą praktiką prieš moteris ir mergaites, prevencijai bei panaikinimui. ES propaguos visos visuomenės įtraukimo požiūrį siekiant įtraukti vyrus ir berniukus kaip sąjungininkus ir naudos gavėjus, kad būtų panaikinta bet kokia lyčių nelygybė, be kita ko, sprendžiant diskriminacinių įstatymų klausimą ir kovojant su diskriminacinėmis socialinėmis normomis ir lyčių stereotipais. ES primena savo įsipareigojimą remti lygiateisį, visapusišką, veiksmingą ir prasmingą moterų ir jaunimo dalyvavimą, atspindintį visą jų įvairovę, visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse, kaip numatyta 2020–2027 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje.
10. ES sieks nutraukti žmogaus teisių pažeidimus ir užkirsti kelią tolesniems tokiems pažeidimams, be kita ko, remdama atitinkamas iniciatyvas JT Generalinės Asamblėjos Trečiajame komitete ir Žmogaus teisių taryboje. ES toliau imsis vadovaujamo vaidmens, kalbant apie **konkrečioms šalims skirtas iniciatyvas** dėl Afganistano, Baltarusijos, Burundžio, Eritrėjos, Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos (KLDK) ir Mianmaro. Ji atidžiai stebės iniciatyvas, susijusias su Centrinės Afrikos Respublika, Haičiu, Iranu, Kongo Demokratinė Respublika, Nikaragva, Okupuotąja Palestinos Teritorija, Rusija, Sakartvelu, įskaitant okupuotus atsiskyrusius Abchazijos ir Pietų Osetijos regionus, Sirija, Somaliu, Sudanu ir laikinai okupuotomis Ukrainos teritorijomis, įskaitant Krymo Autonominę Respubliką ir Sevastopolio miestą. ES aktyviai dalyvaus interaktyviuose dialoguose su JT įgaliojimus turinčiais įgaliotaisiais ekspertais ir diskusijose, kad atkreiptų dėmesį į žmogaus teisių padėtį, be kita ko, Etiopijoje, Jemene ir Šri Lankoje.

11. ES toliau kuo griežčiausiai smerks nusikaltimus, padarytus neteisėto, neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos **agresijos** karo **prieš Ukrainą** kontekste, ir Rusijos nuolat vykdomus tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus Ukrainoje, įskaitant savavališkus sulaikymus, neteisėtą deportaciją, prievartinį perkėlimą, sisteminių ir plačiai taikomą kankinimą, netinkamą elgesį, priverstinius dingimus, neteismines egzekucijas, seksualinį smurtą bei smurtą dėl lyties, karo belaisvių egzekucijas ir tyčinę kampaniją prieš Ukrainos energetikos ir kitą civilinę infrastruktūrą. ES toliau ragins Rusiją nutraukti neteisėtą Ukrainos vaikų deportavimo ir priverstinio perdavimo praktiką bei neteisėtą jų įvaikinimą. ES ragina toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti atsakomybę už visus tarptautinius nusikaltimus ir žmogaus teisių pažeidimus, susijusius su Rusijos agresijos karu. ES remia pastangas įsteigti baudžiamojo persekiojimo už agresijos nusikaltimą prieš Ukrainą tribunolą, kuriam būtų teikiama kuo platesnė tarpregioninė parama ir užtikrinamas kuo didesnis legitimumas. ES, kaip visateisė Ukrainai padarytos žalos registro dalyvė, ir toliau bendradarbiaus su Europos Taryba, kad būtų sukurtas tarptautinis visapusiškas žalos atlyginimo mechanizmas. Ji pabrėžia remianti Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuroro atliekamus tyrimus ir Žmogaus teisių tarybos atliekamą Tyrimų komisijos dėl Ukrainos įgaliojimų atnaujinimą. ES palankiai vertina tai, kad Ukraina ratifikavo Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą, nes tai yra svarbus žingsnis siekiant atskaitomybės, ir ragina užtikrinti visapusišką jo įgyvendinimą Ukrainos vidaus teisės aktuose. ES reikalauja, kad Rusija nutrauktų agresiją, atitrauktų visas pajėgas ir karinę įrangą iš visos Ukrainos teritorijos ir visapusiškai gerbtų Ukrainos suverenitetą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas.

12. ES toliau stebės ir smerks struktūrinę žmogaus teisių pažeidimų sistemą ir sistemingas, valstybės remiamas ir intensyvinamas vidaus represijas, įskaitant savavališko sulaikymo, kankinimo ir kitokio netinkamo elgesio naudojimą. ES smerks tai, kad **Rusijos Federacijoje** nutildomi nepritarimą pareiškę asmenys, pilietinė visuomenė, nepriklausoma žiniasklaida ir stigmatizuotos grupės. ES ragins nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus politinius kalinius Rusijoje ir nutraukti politinės opozicijos persekiojimą. Didinsime informuotumą apie tai, kad vis dar nėra užtikrinta teisinė valstybė, ir raginsime Rusiją panaikinti represinius teisės aktus ir nutraukti politiškai piktnaudžiaujamą teisminių institucijų panaudojimą. ES toliau primygtinai ragins Rusiją visapusiškai bendradarbiauti su visais tarptautiniais ir regioniniais žmogaus teisių stebėsenos mechanizmais ir su visais įgaliojaisiais ekspertais, susijusiais su žmogaus teisių padėtimi Rusijos Federacijoje.
13. ES toliau griežtai smerks šiurkščius, sistemingus ir plačiai paplitusius žmogaus teisių pažeidimus **Baltarusijoje**. ES primygtinai ragins Baltarusijos valdžios institucijas sustabdyti vidaus represijas ir nedelsiant bei besąlygiškai paleisti ir reabilituoti visus politinius kalinius. Ji toliau primygtinai ragins Baltarusijos valdžios institucijas visapusiškai bendradarbiauti su tarptautiniais ir regioniniais žmogaus teisių stebėsenos mechanizmais. ES primygtinai ragins Baltarusijos valdžios institucijas nutraukti savo dalyvavimą Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą ir sustabdyti migrantų instrumentalizavimą politiniais tikslais bendrininkaujant su Rusija. ES taip pat primygtinai ragins Baltarusijos valdžios institucijas panaikinti mirties bausmę ir kaip pirmą žingsnį paskelbti moratoriumą. ES sieks užtikrinti, kad blogėjanti žmogaus teisių padėtis Baltarusijoje išliktų svarbiu Žmogaus teisių tarybos darbotvarkės klausimu.

14. ES labai palankiai vertina susitarimą dėl ugnies nutraukimo **Gazoje, kuris sudarys sąlygas palaipsniui paleisti įkaitus, nutraukti karo veiksmus ir palengvinti humanitarines kančias Gazoje**. ES palankiai vertina tai, kad įkaitai, įskaitant keletą ES piliečių, sugrįš pas savo šeimas, taip pat dėl to, kad labai reikalinga humanitarinė pagalba pasieks Gazos civilius gyventojus. Siekiant sudaryti sąlygas, kad būtų paleisti visi įkaitai, ir užtikrinti, kad karo veiksmai būtų nutraukti visam laikui, itin svarbu, kad susitarimas būtų visapusiškai įgyvendintas. ES ragina užtikrinti, kad humanitarinė pagalba visapusiškai ir nekliudomai pasiektų Gazos ruožą ir kad ją būtų galima veiksmingai paskirstyti tiems, kuriems jos reikia, be kita ko, kad tai galėtų padaryti JT agentūros, visų pirma UNRWA. ES toliau kuo griežčiausiai smerks grupuotės „Hamis“ brutalius teroristinius išpuolius, 2023 m. spalio 7 d. įvykdytus prieš **Izraelį**. ES toliau palaikys aukų šeimas ir grupuotės „Hamis“ paimtus įkaitus. ES apgailestauja dėl to, kad Gazoje ir Vakarų Krante žuvo ar yra sužeista nepriimtinais daug civilių gyventojų, ypač vaikų ir moterų, taip pat dėl katastrofiškų padarinių dėl to, kad į Gazą pagalbos patenka nepakankamai, įskaitant bado riziką. ES primygtinai ragina visas šalis laikytis savo pareigų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę žmogaus teisių teisę ir tarptautinę humanitarinę teisę, ir pažymi, kad už tarptautinės teisės pažeidimus turi būti užtikrinta atsakomybė. ES primins, kad reikia visapusiškai įgyvendinti Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartis, kurios yra teisiškai privalomos. ES toliau griežtai smerks tebesitęsiantį ekstremistų naujakurių smurtą ir neteisėtų gyvenviečių plėtrą, įskaitant griovimą, Vakarų Krante. Pagal tarptautinę teisę Izraelio gyvenvietės Okupuotojoje Palestinos Teritorijoje yra neteisėtos. ES ragins bendradarbiauti su visais JT mechanizmais ir laikytis visų įsipareigojimų žmogaus teisių srityje. ES smerkia bet kokius žmogaus teisių pažeidimus. ES ir toliau ryžtingai stengsis siekti visapusiškos, teisingos ir ilgalaikės taikos, grindžiamos dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu. ES toliau remis ugnies nutraukimo įgyvendinimą **Libane** ir ragins visas šalis visapusiškai įgyvendinti susitarimą dėl ugnies nutraukimo ir JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1701, kad būtų užtikrintas saugus persikėlusių gyventojų grįžimas abiejose pusėse. ES ragins visas šalis užtikrinti UNIFIL įgaliojimų apsaugą ir juos remti.

15. ES griežtai smerks sistemingus žmogaus teisių pažeidimus **Afganistane**, visų pirma Talibano vykdomą kraštutinės formos moterų ir mergaičių diskriminaciją dėl lyties, kuri gali prilygti persekiojimui dėl lyties, kuris pagal TBT Romos statutą (viena iš jo šalių yra Afganistanas) yra nusikaltimas žmoniškumui. Tai apima smurtą dėl lyties, visų asmenų teisės į mokslą, saviraiškos laisvę, judėjimo ir darbo laisvę nesuteikimą, jų dalyvavimo visose visuomenės ir visuomeninio gyvenimo srityse griežtą ribojimą, įskaitant draudimą moterims dirbti nevyriausybinėms organizacijoms ir Jungtinėms Tautoms, taip vadinamą Dorybių skatinimo ir ydų prevencijos įstatymą ir neseniai priimtą sprendimą neleisti moterims ir mergaitėms gauti medicininį išsilavinimą privačiose ir valstybinėse įstaigose. ES akcentuos, kad reikia užtikrinti visapusišką, lygiateisį, prasmingą ir saugų moterų ir mergaičių dalyvavimą visose visuomenės ir visuomeninio gyvenimo srityse. ES taip pat ragins apsaugoti mažumoms, įskaitant etnines ir religines mažumas, pavyzdžiui, hazarus, priklausančių asmenų ir LGBTI asmenų teises. ES remis Jungtinių Tautų pagalbos misiją Afganistane (UNAMA) pagal jos visapusiškus įgaliojimus, kuriems būdingas stiprus žmogaus teisių aspektas, ir specialiojo pranešėjo žmogaus teisių padėties Afganistane klausimais įgaliojimus, taip pat JT specialiojo pasiuntinio Afganistane skyrimą pagal JT ST rezoliuciją 2721 (2023). ES toliau akcentuos Talibano atsakomybę užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms, jų apsaugą bei užtikrinimą, taip pat užtikrinti humanitarinę pagalbą ir tarptautinės humanitarinės teisės laikymąsi. ES aktyviai dalyvaus nagrinėjant galimus papildomus atsakomybės mechanizmus, kurie galėtų suteikti aiškią pridėtinę vertę. Ji ragins Talibaną laikytis įsipareigojimų pagal Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims ir Vaiko teisių konvenciją, kurių šalis yra Afganistanas.

16. ES kartos, kad jai didelį susirūpinimą kelia žmogaus teisių padėtis **Kinijoje**, be kita ko, Tibete, Vidinėje Mongolijoje, Honkonge ir Sindziange. ES skatins Kiniją veiksmingai bendradarbiauti su JT vyriausioju komisaru ir jo biuru ir visais tarptautiniais žmogaus teisių mechanizmais, be kita ko, kad būtų įgyvendintos rekomendacijos, įtrauktos į įvertinimo ataskaitą dėl susirūpinimą žmogaus teisių srityje keliančių klausimų Sindziange. ES ypač daug dėmesio skirs visapusiškam naudojimuisi žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, visų pirma nuomonės ir saviraiškos, asociacijų ir taikių susirinkimų laisve, religijos ar tikėjimo laisve, įskaitant religinių grupių teisę vykdyti savo pagrindinę veiklą be kišimosi ir laisvai pasirinkti savo religinius lyderius, taip pat moterų ir mergaičių teisių gynimui, kultūrinio tapatumo išsaugojimui ir priverčiamojo darbo naudojimo panaikinimui. ES toliau atidžiai stebės žmogaus teisių gynėjų, įskaitant bendradarbiaujančius su JT mechanizmais, individualias situacijas. Ji primygtinai ragins Kiniją gerbti, saugoti ir užtikrinti visų asmenų, įskaitant Honkongo žmones, uigurus, tibetiečius ir etninėms, religinėms, kalbinėms ir kitoms mažumoms priklausančius asmenis, žmogaus teises. ES pakartotinai reikš susirūpinimą dėl ankstesnių Kinijos tarptautinių įsipareigojimų, susijusių su Honkongu. ES yra pasirengusi, kai įmanoma ir visapusiškai gerbiant visuotines žmogaus teises, bendradarbiauti su Kinija, pavyzdžiui, tokiais klausimais kaip ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės, daugiašaliuose forumuose.
17. ES ragins **Korėjos Liaudies Demokratinę Respubliką (KLDK)** atsižvelgti į 2014 m. Tyrimo komisijos išvadas, susijusias su jos daromais šiurkščiais žmogaus teisių pažeidimais, ir prasmingai bendradarbiauti su JT žmogaus teisių sistemos subjektais. ES toliau ragins KLDK priimti dialogo pasiūlymus ir atnaujinti dialogą su tarptautine bendruomene, be kita ko, toliau leidžiant diplomatiniam ir humanitariniam personalui grįžti į KLDK. Ji primygtinai ragins KLDK gerbti, saugoti ir užtikrinti žmogaus teises ir įgyvendinti 2024 m. visuotinio periodinio vertinimo ciklo rekomendacijas.

18. ES toliau smerks žmogaus teisių pažeidimus **Irane** ir primygtinai ragins Irano valdžios institucijas gerbti visų asmenų, visų pirma moterų ir mergaičių ir religinėms bei etninėms mažumoms priklausančių asmenų, žmogaus teises. ES ragins Irano Vyriausybę nutraukti mirties bausmės vykdymą ir vykdyti nuoseklią mirties bausmės panaikinimo politiką, taip pat visapusiškai bendradarbiauti su JT žmogaus teisių mechanizmais, visų pirma su nepriklausoma faktų nustatymo misija ir JT specialiuoju pranešėju dėl Irano. Be to, ji primygtinai ragins Iraną paleisti visus savavališkai sulaikytus asmenis, įskaitant užsieniečius ir dvigubą pilietybę turinčius asmenis, užtikrinti, kad kalinimo sąlygos atitiktų tarptautinius standartus, ir užtikrinti tinkamą procesą visiems sulaikytiesiems.
19. ES ragins nutraukti bet kokią kariuomenės vykdomą smurtą prieš civilius gyventojus, paleisti visus savavališkai sulaikytus asmenis, visų pirma po 2021 m. karinio perversmo, ir užtikrinti stabilumą bei taiką susitaikymą **Mianmare / Birmoje**. Ji primygtinai ragins skubiai nustatyti skaidrų, įtraukų ir patikimą demokratinį kelią ir remti Jungtinių Tautų ir ASEAN pastangas šiuo atžvilgiu, ir ragins visapusiškai įgyvendinti JT ST rezoliuciją 2699 (2022). Ji ragins užtikrinti didesnę pozicijų suderinamumą visoje JT sistemoje, visų pirma racionalizuojant įvairių JT įgaliojimus turinčių įgaliotųjų ekspertų ir agentūrų veiksmus vietoje. Ji toliau propaguos teisingumą ir atsakomybę už visus šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant su konfliktais susijusį seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties. Ji ragins užtikrinti visapusiškos, saugios ir nekliudomos humanitarinės pagalbos visiems žmonėms, kuriems jos reikia, teikimą. ES toliau ragins mažinti smurtą ir stabdyti didėjančią civilių gyventojų, įskaitant rohinjus, militarizavimą Racinų valstijoje ir pabėgėlių stovyklose. ES toliau remis ir ragins stiprinti atsakomybės mechanizmus ir jų naudojimą, įskaitant Mianmarui skirtą nepriklausomą tyrimo mechanizmą (IIMM), kad būtų remiami greiti tinkami teismo procesai.

20. ES toliau smerks šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus **Sudane**, įskaitant didelio masto seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, taip pat vaikų teisių pažeidimus. ES ragins visas šalis nedelsiant nutraukti karo veiksmus ir puoselėti tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę žmogaus teisių teisę ir jų laikytis, taip pat primygtinai ragins užtikrinti nekliudomą humanitarinės pagalbos teikimą ir humanitarinės pagalbos darbuotojų apsaugą. ES daugiausia dėmesio skirs tam, kad būtų užtikrinta atsakomybė už visoje šalyje ir kitur įvykdytus žiaurius nusikaltimus, įskaitant daugelį jų, kurie gali prilygti karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmoniškumui. ES remt TBT ir JT darbą ir ragina Sudaną bendradarbiauti su nepriklausomu ekspertu Sudane ir Nepriklausoma tarptautine faktų nustatymo misija dėl Sudano.
21. B. al-Assado nusikalstamo režimo žlugimas yra istorinis momentas **Sirijos žmonėms**, kurie patyrė didžiules kančias ir parodė ypatingą atsparumą siekdami orumo, laisvės ir teisingumo. Visi turi turėti galimybę susivienyti, stabilizuoti ir atstatyti savo šalį, atkurti teisingumą ir užtikrinti atskaitomybę. Pereinamojo laikotarpio teisingumas ir pagarba žmogaus teisėms bus labai svarbūs siekiant tvarios taikos ir susitaikymo. Visos šalys, atsakingos už tarptautinės humanitarinės teisės (THT) arba žmogaus teisių pažeidimus, turi būti patrauktos atsakomybėn. Visi pilietinio karo Sirijoje šalių padaryti nusikaltimai ir žmogaus teisių teisės pažeidimai turi būti ištirti pereinamojo laikotarpio teisingumo kontekste. ES primygtinai ragina visus subjektus vengti bet kokio tolesnio smurto, užtikrinti civilių gyventojų apsaugą ir laikytis tarptautinės teisės, tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės, įskaitant moterų ir vaikų teises. Primygtinai raginame užtikrinti visų be išimties civilių gyventojų, įskaitant religinėms ir etninėms mažumoms priklausančius asmenis, apsaugą. Būtina, kad visi suinteresuotieji subjektai dalyvautų įtraukiamo, Sirijos vadovaujamame dialoge, už kurį ji prisiimtų atsakomybę, visais svarbiausiais klausimais, kad būtų užtikrintas tvarkingas, taikus ir įtraukus pereinamasis procesas, kurį remtų JT ir kuris atitiktų pagrindinius JT ST rezoliucijos 2254 principus. ES reikš nuolatinę paramą Nepriklausomai tarptautinei tyrimų komisijai, Tarptautiniam nešališkam ir nepriklausomam mechanizmui ir Nepriklausomai institucijai dėl be žinios Sirijos Arabų Respublikoje dingusių asmenų.

22. ES bendradarbiaus su savo partneriais, kad būtų užtikrintas taikus ir įtraukus perėjimas prie demokratijos Venesueloje, atspindintis **Venesuelos žmonių** valią. ES propaguos venesueliečių vadovaujamą dialogo procesą, kuris gali padėti rasti taiką ir demokratinį daugialypės krizės sprendimą. ES ragins nutraukti savavališkus sulaikymus, be kita ko, dvigubą pilietybę turinčių asmenų ir užsieniečių, ir politines represijas, visų pirma žmogaus teisių gynėjų atžvilgiu, ir paleisti visus politinius kalinius bei visapusiškai gerbti pagrindines laisves, pavyzdžiui, saviraiškos, asociacijų ir susirinkimų laisvę. ES primygtinai ragina Venesuelą konstruktyviai bendradarbiauti su Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuru ir JT nepriklausoma tarptautine faktų nustatymo misija dėl Venesuelos.
23. ES toliau remis **Haičio** pastangas įveikti humanitarinę krizę, propaguoti žmogaus teises, kovoti su žiauriu ginkluotų nusikalstamų grupuočių smurtu ir atkurti demokratiją bei teisinę valstybę.
24. ES griežtai smerks smurtą prieš taikius protestuotojus, politikus ir žiniasklaidos atstovus **Sakartvele**. ES ragins valdžios institucijas puoselėti teisę į susirinkimų ir saviraiškos laisvę ir susilaikyti nuo jėgos naudojimo. ES remis iniciatyvas, kuriomis siekiama iširti visus smurto veiksmus ir patraukti atsakomybėn atsakingus asmenis.
25. ES atidžiai stebės žmogaus teisių padėtį Azerbaidžane ir toliau remis tvarią ir ilgalaikę taiką tarp Armėnijos ir Azerbaidžano.
26. Tikimasi, kad **Turkija**, kaip ES šalis kandidatė ir ilgalaikė Europos Tarybos narė, laikysis savo atitinkamų įsipareigojimų.
27. ES sieks plėtoti ir stiprinti pagarbą visoms žmogaus teisėms, jų apsaugą ir užtikrinimą. ES konstruktyviai bendradarbiaus Žmogaus teisių taryboje ir JT Generalinėje Asamblėjoje pateiktų **teminių iniciatyvų klausimais**. ES imsis iniciatyvos teikiant temines rezoliucijas dėl religijos ir tikėjimo laisvės ir dėl vaiko teisių.

28. Kalbant apie **skaitmenines technologijas ir dirbtinį intelektą**, reikia griežtų apsaugos priemonių, kad būtų užtikrinta žmogaus teisių apsauga, be kita ko, daugiašaliuose ir įvairių suinteresuotųjų subjektų forumuose. ES aktyviai propaguos visuotines žmogaus teises ir pagrindines laisves, teisinę valstybę ir demokratinius principus skaitmeninėje erdvėje. ES ir toliau rems žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį skaitmeninėje srityje, be kita ko, dirbtinio intelekto ir kitų naujų ir besiformuojančių technologijų srityje. Ji, be kita ko, rems atvirą, laisvą, įtraukų, saugų, pasaulinį, sąveikų ir patikimą internetą visiems ir jo daugeliu suinteresuotųjų subjektų grindžiamo pagrindo išsaugojimą, taip pat rems pagarbą privatumui ir propaguos teises į privatumą ir duomenų apsaugą. Remdamasi Pasauliniu skaitmeniniu susitarimu, ES ragins visas valstybes apsaugoti internetinę pilietinę erdvę ir užkirsti kelią interneto išjungimams ir cenzūrai internete, neteisėtam sekimui, neapykantos kurstymui internete, smurtui dėl lyties naudojant technologijas, manipuliavimui informacija, dezinformacijai ir kibernetiniams nusikaltimams, visapusiškai laikantis tarptautinės žmogaus teisių teisės. Šiuo tikslu ES aktyviai plės ir gilins partnerystes su bendramintėmis valstybėmis bei regionais ir toliau bendradarbiaus su privačiuoju sektoriumi, pilietine visuomene ir akademinė bendruomene. Siekdama įgyvendinti Pasaulinį skaitmeninį susitarimą, ES bendradarbiaus su Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuru (OHCHR) ir kitais svarbiausiais partneriais, pavyzdžiui, Europos Taryba, UNESCO, ITU ir Skaitmeninių ir besiformuojančių technologijų biuru.
29. ES stiprins savo paramą siekiant puoselėti teisę į **nuomonės ir saviraiškos laisvę** tiek internete, tiek realiame gyvenime. Ji ir toliau ryžtingai rems žiniasklaidos laisvę ir žurnalistų bei žiniasklaidos darbuotojų teisę dirbti saugiomis sąlygomis, nebijant priekabiavimo, grasinimų ir smurto. ES sieks kovoti su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir stiprinti informacijos integralumą, įskaitant teisę susipažinti su svarbia, patikima ir tikslia informacija. Atsižvelgdama į vis didėjančius pilietinės erdvės apribojimus, ES gins ir propaguos teisę į **taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę**.

30. ES aktyviai remis, propaguos ir įgalins įvairialypę ir nepriklausomą **pilietinę visuomenę**, skatindama jos prasmingą dalyvavimą JT forumuose. ES griežtai smerks bet kokios formos represijas prieš **žmogaus teisių gynėjus** ir pilietinės visuomenės organizacijas, įskaitant tuos, kurie bet kokia forma bendradarbiauja su JT. ES skirs ypatingą dėmesį konkrečiai rizikai, su kuria susiduria tam tikrų kategorijų žmogaus teisių gynėjai, kurie dažnai patiria diskriminaciją, smurtą ir priekabiavimą, ir bus vienas iš pagrindinių veikėjų propaguojant saugią ir įgalinančią aplinką pilietinei visuomenei ir visiems žmogaus teisių gynėjams, įskaitant esančius tremtyje. ES skirs ypatingą dėmesį grasinimams žmogaus teisių gynėjų ir pilietinės visuomenės veikėjų atžvilgiu, be kita ko, internete, ir tarpvalstybinėms represijoms. ES taip pat prieštaraus teisinėms ir administracinėms priemonėms, kuriomis mažinama pilietinė erdvė, pavyzdžiui, NVO registracijos kliūtims, prieigos prie išteklių apribojimams, apsunkinančioms tikrinimo taisyklėms ir našta užkraunantiems ataskaitų teikimo reikalavimams. ES glaudžiai bendradarbiaus su JT vyriausiuoju žmogaus teisių komisaru ir įgaliotaisiais ekspertais, siekdama užtikrinti, kad pilietinė visuomenė ir žmogaus teisių gynėjai būtų išklaudyti.
31. ES primins savo principinę poziciją prieš **mirties bausmę visais atvejais ir bet kokiomis aplinkybėmis** ir paragins visas likusias valstybes, kurios vis dar taiko mirties bausmę, ją panaikinti arba pradėti taikyti ar palikti galioti moratoriumą kaip pirmą žingsnį siekiant mirties bausmės panaikinimo. ES griežtai ir vienareikšmiškai smerks mirties bausmės taikymą, visų pirma tais atvejais, kai pažeidžiami tarptautiniai būtiniausi standartai, ir tvirtai remis Žmogaus teisių tarybos ir JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijas, kuriomis pabrėžiamas šios žiaurios, nežmoniškos ir žeminančios bausmės poveikis žmogaus teisėms. ES skatins, kad būtų toliau ratifikuojamas Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrasis fakultatyvinis protokolai.
32. ES reikš susirūpinimą dėl dažniau taikomo **kankinimo** ar netinkamo elgesio kaip būdo politiniam nepritaramui slopinti ir pilietinei erdvei riboti. ES akcentuos, kad kova su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis yra itin svarbus žingsnis siekiant kankinimą visiškai panaikinti, ir apsvarstys tolesnius veiksmus, kuriais būtų uždrausta pasaulinė prekyba šiuo tikslu naudojamomis prekėmis.

33. ES toliau griežtai prieštaraus visų formų **diskriminacijai**, ypač daug dėmesio skirdama daugialypės ir sąveikinės formos diskriminacijai, įskaitant diskriminaciją dėl lyties, rasės, etninės ar socialinės kilmės, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės, ir aktyviau imsis kovos su ja veiksmų. ES pakartoja savo įsipareigojimą siekti lygybės ir nediskriminavimo, visų asmenų teisės naudotis visu žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių spektru užtikrinimo, taip pat palankių sąlygų neturinčių, pažeidžiamoje ir marginalizuotoje padėtyje atsidūrusių asmenų apsaugos. ES dar kartą patvirtins savo tvirtą įsipareigojimą gerbti, saugoti ir užtikrinti LGBTI asmenų visapusišką ir lygiateisį naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir reikš gilų susirūpinimą dėl nerimą keliančio smurto, diskriminacijos ir stigmatizacijos lygio ir dėl tos pačios lyties asmenų santykių kriminalizavimo. ES veiks atsižvelgdama į JT įgaliojimus, daugiausia dėmesio skirdama kovai su smurtu ir visų formų diskriminacija, ir toliau tvirtai remis tolesnį JT darbą šiuo atžvilgiu.
34. ES tebėra įsipareigojusi **asmenų su negalia teises** integruoti į įvairius darbotvarkės punktus ir į daugiašalių institucijų darbą ir užtikrinti, kad visi asmenys su negalia turėtų lygias teises į visapusišką, veiksmingą ir prasmingą dalyvavimą visose socialinio, kultūrinio, švietimo, ekonominio, pilietinio ir politinio gyvenime srityse ir įsitraukimą į jas.
35. ES toliau ragins visas valstybes gerbti, apsaugoti ir užtikrinti visų tautinėms ar etninėms, religinėms ir kalbinėms **mažumoms** priklausančių asmenų žmogaus teises, be kita ko, visuose atitinkamuose forumuose. ES propaguos jų teisę veiksmingai dalyvauti kultūriniame, religiniame, socialiniame, ekonominiame ir visuomeniniame gyvenime. ES prieštaraus visų formų smurto ar neapykantos kurstymui ir neapykantos retorikai tiek internete, tiek realiame gyvenime, kartu išsaugodama teises į nuomonės ir saviraiškos laisvę.

36. ES imsisi aktyvesnių veiksmų siekdama skatinti, kad **vyresnio amžiaus asmenys** galėtų visapusiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis, ir kovoti su amžizmu. ES toliau bendradarbiaus su atitinkamais JT organais, kad būtų sustiprinta vyresnio amžiaus asmenų žmogaus teisių apsauga ir naudojimasis jomis.
37. ES toliau propaguos **vaiko teises**, pirmenybę teikdama vaikų apsaugai nuo visų formų smurto, be kita ko, internete, ir visuotinei prieigai prie kokybiško ir įtraukaus švietimo. ES toliau skirs ypatingą dėmesį nuo ginkluotųjų konfliktų nukentėjusiems vaikams, stiprindama koordinavimą su JT mechanizmais, laikydamosi atnaujintų ES gairių dėl vaikų ir ginkluotųjų konfliktų. ES toliau sieks panaikinti visų formų vaikų diskriminaciją.
38. ES dar kartą patvirtins savo įsipareigojimą visame pasaulyje propaguoti ir ginti visų asmenų teisę į **religijos ar tikėjimo laisvę**. ES propaguos ir gins kiekvieno asmens teisę išpažinti religiją ar tikėjimą arba jų neišpažinti, juos išpažinti viešai arba pakeisti, kartu smerkdama apostazės kriminalizavimą ir piktnaudžiavimą šventvagystės įstatymais. ES smerks diskriminaciją, netoleranciją, smurtą ir persekiojimą dėl religijos ar tikėjimo ir laikys nepriimtiniu bet kokios formos religinės neapykantos kurstymą.
39. ES toliau konstruktyviai dalyvaus visose iniciatyvose kovos su bet kokios formos **rasizmu**, rasine diskriminacija, ksenofobija ir susijusia netolerancija srityje visame pasaulyje, kartu atsižvelgdama į savo ilgalaikę poziciją dėl poreikio užtikrinti Tarptautinės konvencijos dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo visuotinį ratifikavimą ir visapusišką bei veiksmingą įgyvendinimą, taip pat dėl poreikio įgyvendinti Durbano deklaraciją ir Veiksmų programą ir, prireikus, racionalizuoti ir supaprastinti stebėjimo mechanizmus. ES toliau prasmingai dalyvaus derybose dėl JT deklaracijos dėl pagarbos Afrikos kilmės asmenų žmogaus teisėms, jų apsaugos ir užtikrinimo projekto.

40. Šiame kontekste ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir užtikrinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat jų peržiūros konferencijų rezultatus, ir tebėra įsipareigojusi užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir užtikrinti kiekvieno asmens teisę be diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti ir laisvai bei atsakingai priimti sprendimus dėl klausimų, susijusių su savo seksualumu ir lytine bei reprodukine sveikata. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti visuotinę prieigą prie kokybiškos ir įperkamos visapusiškos informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, bei šios srities sveikatos priežiūros paslaugų.
41. ES dar kartą patvirtina savo tvirtą įsipareigojimą gerbti, ginti ir užtikrinti visas **ekonomines, socialines ir kultūrines teises**, įskaitant, be kita ko, teisę į mokslą, maistą, sveikatos priežiūrą, socialinę apsaugą, tinkamą būstą ir deramą darbą, taip pat remti atitinkamas iniciatyvas šiuo atžvilgiu. Ji aktyviai dalyvaus diskusijose dėl žmogaus teisių ekonomikos, be kita ko, dėl to, kaip ekonominiuose sprendimuose ir politikoje pirmenybę teikiant žmogaus orumui ir lygybei galiausiai bus įgyvendinamos žmogaus teisės. Ji toliau remis visuotinę prieigą prie saugaus, pakankamo ir įperkamo geriamojo vandens, sanitarijos ir higienos paslaugų ir akcentuos žmogaus teisių aspekto svarbą šiose srityse. Ji toliau propaguos teisę į mokslą, sąveiką su skaitmenine darbotvarke, socialinę ir skaitmeninę įtrauktį, lyčių lygybę ir visų moterų ir mergaičių įgalėjimą bei nediskriminavimą. ES toliau propaguos kultūrines teises ir kultūros paveldo apsaugą.

42. ES toliau bendradarbiaus su OHCHR ir JT **verslo ir žmogaus teisių** darbo grupe, kad būtų skatinamas JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų įgyvendinimas pasauliniu mastu. Ji toliau remis nacionalinių veiksmų planų priėmimą valstybėse narėse ir šalyse partnerėse ir rengs visapusišką ES masto JT pagrindinių principų įgyvendinimo sistemą. ES teisės aktai dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo ir kovos su priverčiamuoju darbu yra svarbus pagrindas stiprinti ES angažavimąsi Jungtinėse Tautose, visų pirma dėl bendru sutarimu grindžiamos teisiškai privalomos priemonės dėl verslo ir žmogaus teisių, įskaitant tarp sesijų vykstančias temines konsultacijas. Siekiant sustiprinti aukų apsaugą ir sudaryti vienodas sąlygas visame pasaulyje, svarbu siekti plataus, tarpregioninio JT valstybių narių bendro sutarimo.
43. Pripažindama **klimato kaitos**, biologinės įvairovės nykimo, aplinkos būklės blogėjimo ir taršos poveikį dabartinių ir būsimų kartų naudojimuisi žmogaus teisėmis, ES toliau bendradarbiaus su partneriais visame pasaulyje, kad būtų pasinaudota žmogaus teisėmis grindžiamu požiūriu siekiant stiprinti pastangas švelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti. ES primins valstybių, kaip pareigų vykdytojų, išsipareigojimus šioje srityje ir daugiausia dėmesio skirs tiems teisių turėtojams, kurie yra labiausiai pažeidžiami dėl trejosios planetos krizės padarinių. ES propaguos svarbų žmogaus teisių aplinkosaugos srityje ir čiabuvių žmogaus teisių gynėjų vaidmenį ir remis jiems apsaugoti skirtas priemones. ES aktyviai dalyvaus diskusijose, kaip daryti pažangą žmogaus teisės į švarią, sveiką ir tvarią aplinką srityje. Ji sieks, kad ryžtingos ir skubios priemonės, kurių reikia įgyvendinant žaliąją pertvarką, būtų teisingos ir įtraukios.

44. ES toliau propaguos **čiabuvių tautų** teises, kaip išdėstyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių bei tarptautinėje žmogaus teisių teisėje, ir šiuo atžvilgiu aktyviai dalyvaus visuose atitinkamuose forumuose, kuriuose diskutuojama čiabuvių tautų teisių klausimais. ES toliau aktyviai dalyvaus visose pastangose, kad būtų intensyvinamas visapusiškas, veiksmingas ir prasmingas čiabuvių tautų atstovų ir institucijų dalyvavimas atitinkamų Jungtinių Tautų organų veikloje (įskaitant Žmogaus teisių tarybos posėdžius), susijusioje su jiems aktualiais klausimais. ES akcentuos, kaip svarbu apsaugoti čiabuvių žmogaus teisių gynėjus, be kita ko, žemės ir gamtos išteklių ir aplinkos, biologinės įvairovės ir klimato apsaugos kontekste, taip pat užtikrinti, kad jie galėtų propaguoti žmogaus teises nebijodami represijų. ES skatins visapusišką, veiksmingą ir prasmingą čiabuvių moterų dalyvavimą ir lyderystę. ES pabrėš, kaip svarbu suteikti čiabuvių vaikams galimybę gauti išsilavinimą jų gimtąja kalba ir prieigą prie kultūros.
45. ES toliau dės pastangas, kad būtų panaikintas skurdas ir užtikrintas darnus bei įtraukus vystymasis, ir tai darant būtų skatinama pagarba visoms žmogaus teisėms, jų apsauga ir įgyvendinimas, vengiant diskriminacijos bet koku pagrindu. ES primins savo išlygas dėl teisiškai privalomos priemonės dėl **teisės į vystymąsi** dabartinio projekto, kartu toliau konstruktyviai bendradarbiaudama dėl šio dokumento, be kita ko, bet kokiose būsiose diskusijose dėl teisiškai privalomos priemonės projekto. Šiuo atžvilgiu ji toliau propaguos žmogaus teisių visuotinumą principą, nepritarė požiūriams, kuriais nevisapusiškai laikomasi tarptautinės žmogaus teisių teisės arba kuriais galėtų būti pakenkta valstybių įsipareigojimams žmogaus teisių srityje, kai teisei į vystymąsi teikiamas didesnis prioritetas nei kitoms žmogaus teisėms, ir skatins, kad kiekvienas asmuo visada ir visur būtų pripažįstamas teisių turėtoju; valstybėms tenka pagrindinė atsakomybė ir įsipareigojimai visapusiško visų žmogaus teisių užtikrinimo srityje.

46. ES toliau intensyvins veiksmus, kuriais remiama tarptautinė teisė ir žmogaus teisės, susijusios su **pabėgėliais, šalies viduje perkeltais asmenimis ir migrantais**, visų pirma pagrindinė teisė prašyti prieglobsčio ir negrąžinimo principas, ir ypatingą dėmesį skirs pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims. ES toliau sudarys galimybes teisėtiems migracijos būdams, kartu visapusiškai gerbdama nacionalinę kompetenciją. ES ragins visas valstybes užkirsti kelią prekybai žmonėmis ir neteisėtam migrantų gabenimui ir su šiais reiškiniais kovoti. ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą kovoti su migrantų instrumentalizavimu politiniais tikslais, visapusiškai gerbiant žmogaus teises ir laikantis tarptautinės teisės. ES ne leis jokiai šaliai piktnaudžiauti jos vertybėmis, įskaitant teisę prašyti prieglobsčio, ir pakenkti jos demokratinėms šalims.
47. ES ragins visas valstybes užtikrinti, kad **atsakas į terorizmą ir organizuotą nusikalstamumą**, įskaitant tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą, visapusiškai atitiktų tarptautinę teisę.
48. ES dar kartą patvirtina savo ryžtingą įsipareigojimą daryti pažangą siekiant panaikinti **priverstinius dingimus**, remiantis Pirmojo pasaulinio kongreso priverstinio dingimo klausimais pasiekimais.
-